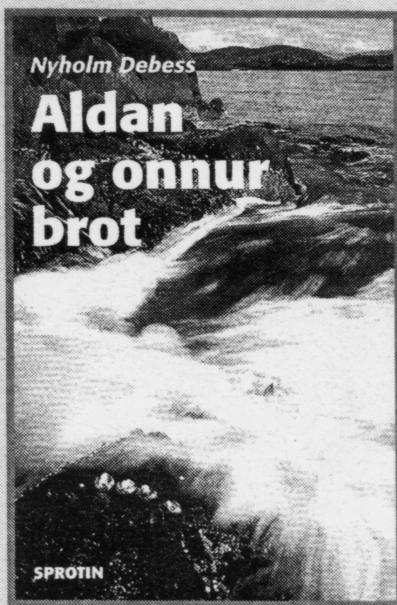

Aldan og onnur brot við úrvali av tí Nyholm Debess greiddi úr hondum

Forløgini Sprotin og Nylendið:

Seks bókur út

Talan er um tekstasavn, bókmentligt leitorðaverk og fyra týddar skaldsøgur

TURIÐ KJØLBRO

Tað er um hesa tíðina, nakad fyri jol, at meginparturin av bókunum, sum kemur út á hvørjum ári, koma í sölubúðirnar. Forløgini Sprotin og Nylendið geva í næstum ikki færr enn fimm bókur út. Umframt hesar fimm er ein longu komi. Tað er savn við yrkingum, søgum, greinum og røðum eftir Nyholm Debess, ið eitur Aldan og onnur brot. Martin Næs og Janus Mohr hava lagt til rættis.

Savnið er ein lítill partur av tí, yrkjarin Nyholm Debess greiddi úr hondum. Bókin er lögð til rættis í góðum samstarvi við sonin, Anfinn Debess. Í savninum er grein, sum William Heinesen skrivaði í sambandi við 100 ára føðingardagin hjá Nyholmi í 1982, og minningarorð um Nyholm, sum Edward Mitens skrivaði í Tingakrossi í 1952. Aftast í bókini er ættartalva hjá Debess-ættini, sum Ólavur Clementsen hevur lagt til rættis.

Samgonga

Nylendið og Sprotin eru gingin saman um útgávurnar í vetur. Fyrra eru

skaldsøgur, og ein bókmentligt leitorðaverk. Skaldsøgurnar eru allar týddar úr svenskum og Jákup í Skemmunum hevur týtt. Tær eru skaldsøgan Keisarin úr Portugalu eftir Selmu Lagerlöf, sum er ein veruligur klassikari. Brotsøgan Skortleysir manndráparar eftir Henning Mankell, sum varð heiðrað sum besta brotsøgan í Svøríki í 1991. Skaldsøgan Blankan feld og sterkar labbar eftir Ingelgu Strandberg. Hetta er ein sjáldsama innilig bók, sum varð gjørd til sjónvarpsfilm í Svøríki í 1996. Omandotín eingil eftir svian Per Olov Enquist er fjórða skaldsøgan. Hon er skrivað í 1991 og verður mett at vera tann sjáldsamasta í nýggjum norðurlenskum bókmentum.

Fimta bókin, sum forløgini geva út í næstum, er Hugtøk í bókmentarfrøði, sum er bókmentligt leitorðaverk. Turið Sigurðardóttir, sum starvast á Føroyamálsdeildini, hevur lagt til rættis.

Gongst sum ætlað verða bókurnar á markaðinum í november.

Lise Lyck, búskaparfrøðingur:

Ferðavinna bert gagnliga ávirkan á Føroyar

– Týðningarmesta ávirkanin av eini ferðavinnu er, at Føroyar koma á heims-kortið, og tað letur upp fyri nógvum møguleikum, sigur Lise Lyck, serkøn í føroyskum viðurskiftum, sum heldur at tað er meningsleyst at samanbera føroysk og grønlandsk ferðavinnuviðurskifti

TURIÐ KJØLBRO

Fyri tveimum vikum síðani varð eitt ikki sørt skakandi álit um grønlandsku ferðavinnuna lagt fram fyri almenningin. Sambært álitinum hevur grønlandsk ferðaradid Greenland Tourism eftir øllum at døma blakað torvmold í eyguni á fólki og bilt myndugleikar og politikarar inn, at ferðavinnan er eitt stórt íkast til grønlandsk landshúshaldid.

Er niðurstøðan hjá teimum trimum, ið hava gjørt álitid, tveimum hagtalsfrøðingum og einum búskaparfrøðingi røtt, vreingir Greenland Tourism veruleikan og manipulerar við tølum. Tað hevur nevniliga sagt, at 1500 ársverk eru í grønlandsku ferðavinnuni, at ferðafólkin, ið koma til Grønlands brúka slakar 10.000 krónur hvør og harvið geva grønlandsk samfelagnum uml. 100 mill. kr. í inntøku. Sambært arbeidssbólknum eru ikki fleiri enn 220 ársverk í vinnuni, og hvørt ferðafólk brúkar ikki í nær náðing so nógv pengar sum Grønlandsk Ferðaradid vil vera við.

Í ovfaraketi hevur Greenland Tourism mett, at 61.000 ferðafólk fara at vitja í Grønlandi ár 2005 og at 2000 ársverk umframt 1500 onnur stórv vera í ferðavinnuni tá. Og hóast hesi tøl eru endurskoðað eitt sindur í seinastuni, vísur henda heldur pínliga støðan, at metingarnar hjá stovnum byggja á gitingar og dreymar heldur enn veruleikan.

Kunnu vit samanbera?

Í samrøðu í blaðnum í farnu viku visti Annika W. Joensen, stjóri í Ferðarad Føroya á, at tað ikki ber til at samanbera føroyska og grønlandsk ferðavinnu beinleiðis. Felagstrupulleikin hjá báðum er vantandi hagtøl og felagseyðkennd er, at bæði føroyingar og grønlandingar arbeida við sama málbóli.

Lise Lyck, búskaparfrøðingur og serkøn í føroyskum viðurskiftum heldur, at tað bert ber til at samanbera ferðavinnuna í báðum londum í tann mun, at hesi eru í ferð við at fáa eina ferðafólkavinnu í gongd.

Føroyar og Grønland eru bæði á einum byrjunarstigi, tá ið tað snýr seg um

leiðslu, strategi og skipan av ferðavinnu. Men tá ið tað kemur til bygnaðin í hesum londum eru tey ógvuliga ólík. Tí er ein samanbering meningsleys, sigur Lise Lyck.

Málrættað

Ein tann størsta forðingin í arbeidinum hjá Ferðaradi Føroya er, at eingi hagtøl eru. Stjórin í Ferðaradnum segði í farnu viku, at uttan hagtøl arbeidir Ferðaradid í blindum.

– Øll lond, sum arbeida miðvist við ferðavinnu sakna nóg góð hagtøl. Men tá ið ferðavinnan framvegis er á einum byrjunarstigi hevur tað nógv stórri týðning at gera eina miðvísu og málrættaða ætlan fyri alt økið hjá Ferðaradnum, sum eisini kann brúkast sum málstokkur fyri, hvussu

virksemd hjá Ferðaradnum er, sigur Lise Lyck.

Lise Lyck ivast ikki í, at ferðavinnan í Føroyum er og kann verða eitt enn stórri íkast til samfelagið og at hon kann fáa avgerandi týðning fyri framtíðarstöðu Føroya.

– Ferðavinna er altíð í fyrsta umfari ein fløga, men týðningarmesta ávirkanin av eini byrjandi ferðavinnu sæst ikki í beinleiðis tølum. Hinvegin eiga fólk at hava í huga, at við eini ferðavinnu eru fleiri fólk við til at rinda tænastuveitingar, hotellini og gistingarhúsin, sum eru fáa meiri at gera, handlarnir sum eru selja meiri, landið fær gjaldoyra-inntøku, og tað týðningarmesta av øllum er, at Føroyar verða settar á heims-kortið.

– At Føroyar verða kend-

ar úti í heimi førir við sær, at dynnar verða latnar upp fyri møguleikum hjá føroyskum vörum á altjóða marknaðinum og tað ger, at føroyingar fáa eitt ummæli, sum hevur týðning fyri handil og annað.

– Eg dugi ikki at siggja, at ferðavinnan í Føroyum kann hava nakra skadiliga ávirkan soleiðis sum hon er hattað. Bornholm, sum er á stóð við Føroyar og hevur sama íbúgvaratál sum Føroyar, fær 500.000 ferðafólk um árið uttan at tað hevur nakra ógrøvandi ávirkan. Ein tvífolding av ferðafólkatalinum fer eftir mínum tykki at hava gagnliga ávirkan á Føroyar. Altjóða merkingin av ferðafólkavinnu sum fyrbrigdi rúmar nógv annað og meiri enn ferðavinnu sum so, sigur Lise Lyck.